

Крет Г.Р.

Касаційний кримінальний суд у складі Верховного Суду

ПІДСТАВИ ЗАТРИМАННЯ, ВЗЯТТЯ ПІД ВАРТУ ТА ПРОДОВЖЕННЯ СТРОКІВ ТРИМАННЯ ПІД ВАРТОЮ Й ОБСТАВИНИ, ЩО ПІДТВЕРДЖУЮТЬ ЇХ НАЯВНІСТЬ, У КОНТЕКСТІ ЗАСТОСУВАННЯ СТАНДАРТУ ДОКАЗУВАННЯ «ДОСТАТНЯ ПІДСТАВА»: ПРАВОВІ ПОЗИЦІЇ ЄСПЛ

Стаття присвячена узагальненню правових позицій ЄСПЛ стосовно підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою й обставин, що підтверджують їх наявність, у контексті застосування стандарту доказування «достатня підстава».

Досліджено коло причин і підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою, які у практиці ЄСПЛ позначаються терміном «відповідні й достатні підстави». Наведено правові позиції ЄСПЛ щодо значення тяжкості злочину як фактору, що впливає на ухвалення національними судами рішення про затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою, але є недостатнім для ухвалення відповідного процесуального рішення за відсутності належних і достатніх підстав.

На основі результатів дослідження практики ЄСПЛ до підстав, достатніх для ухвалення національними судами рішень про затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою, належать небезпека переховування; ризик перешкоджання здійсненню правосуддя; ризик чинення тиску на свідків; ризик змови; ризик учинення обвинуваченим нових злочинів або продовження зайняття злочинною діяльністю; ризик спричинення порушення громадського порядку; необхідність захисту затриманого.

Узагальнено застосовувані у практиці ЄСПЛ обставини, які підтверджують наявність підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою. Указано на необхідність урахування національними судами таких обставин у тій або іншій сукупності.

Розкрито коло обставин, які з позиції ЄСПЛ є неприйнятними для підтвердження наявності підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою. До таких обставин належать наявність в обвинуваченого судимості за вчинення ненасильницького злочину; попереднє притягнення обвинуваченого до адміністративної відповідальності за незначні ненасильницькі правопорушення; переховування співучасника злочину від правосуддя; взяті до уваги національними судами сумнівні обставини.

Ключові слова: стандарти доказування, достатня підстава, затримання, взяття під варту, продовження строків тримання під вартою, Європейський суд з прав людини.

Постановка проблеми. У вітчизняному кримінальному процесі використовується низка стандартів доказування, одним із яких є стандарт «достатня підстава». Значну роль у його застосуванні відіграє практика Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ, Суд), у якій він сформував у ході надання оцінки правомірності ухвалення національними судами рішень про затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою. Застосування вказаного стандарту доказування ґрунтується на положеннях Конвенції про захист прав людини

і основоположних свобод від 04.11.1950, які дозволяють визнати арешт або затримання особи законним за наявності обґрунтованої переконаності в необхідності запобігти вчиненню нею правопорушення чи її втечі після його вчинення (ст. 5 § 1 (c)) і закріплюють право кожного заарештованого й затриманого негайно постати перед суддею чи іншою посадовою особою, якій закон надає право здійснювати судову владу, із забезпеченням йому розгляду справи судом упродовж розумного строку або звільнення під час провадження (ст. 5 §3) [7].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У доктрині кримінального процесу дослідженню проблематики стандартів доказування, у тому числі й стандарту «достатня підстава», приділена значна увага науковців. Зокрема, до розкриття поняття, сутності та сфери застосування стандартів доказування звертаються В.В. Вапнярчук, І.В. Глов'юк, В.А. Завтур, М.А. Погорецький, Х.Р. Слюсарчук, А.С. Степаненко й інші вітчизняні та зарубіжні вчені. Водночас комплексне дослідження правових позицій ЄСПЛ стосовно підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою й обставин, що підтверджують їх наявність, відсутнє.

Постановка завдання. Метою статті є узагальнення правових позицій ЄСПЛ стосовно підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою й обставин, що підтверджують їх наявність, у контексті застосування стандарту доказування «достатня підстава».

Виклад основного матеріалу дослідження. Для позначення причин і підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою ЄСПЛ у практиці оперує терміном «відповідні й достатні підстави» (п. 84 рішення від 27.08.1992 у справі «Tomasí v. France», п. 30 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland», п. 102 рішення від 05.07.2016 у справі «Buzadji v. Moldova», п. 48 рішення від 20.10.2016 у справі «Ara Harutyunyan v. Armenia», п. 85 рішення від 30.01.2018 у справі «Макаренко проти України», п. 84 рішення від 30.01.2018 у справі «Макаренко проти України») [9; 14; 15; 24; 25].

У практиці Суд не розкрив змісту вказаного терміна, але неодноразово звертався до визначення кола таких підстав, акцентуючи при цьому увагу на важливості врахування тяжкості злочину як фактору, що впливає на ухвалення національними судами про затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою, але водночас указуючи її недостатність для ухвалення відповідного процесуального рішення за відсутності належних і достатніх підстав. Зокрема, у п. 41 рішення від 30.08.1990 у справі від «Case of Fox, Campbell and Hartley v. the United Kingdom» Суд указав, що після взяття під варту пана Fox, пані Campbell і пана Hartley офіцер поліції, який здійснював арешт, просто повідомив їм, що вони заарештовані на підставі ст. 11 (1) Закону 1978 року за підозрою в належності до терористів. Сама по собі ця вказівка на юридичні підстави для арешту не є достатньою для цілей п. 2 ст. 5 [17]. Надалі наведену правову позицію

щодо недостатності вказівки на тяжкість злочину як підстави для затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою ЄСПЛ конкретизував у низці рішень, у яких указав на неправомірне обґрунтування національними судами рішення про взяття під варту та про продовження строку застосування цього запобіжного заходу виключно або основним чином тяжкістю пред'явленого обвинувачення (п. 41 рішення від 14.10.2010 у справі «Хайредінов проти України», п. 70 рішення від 03.03.2011 у справі «Tsarenko v. Russia») [6; 10]. При цьому ЄСПЛ констатував, що, по-перше, тяжкість пред'явленого обвинувачення не може сама по собі слугувати виправданням тривалого строку тримання під вартою (п. 102 рішення від 08.02.2005 у справі «Panchenko v. Russia», п. 100 рішення від 24.05.2007 у справі «Ignatov v. Russia») [3; 21], хоча вона і являє собою істотний елемент під час оцінювання того, що обвинувачений може переховуватися або продовжити злочинну діяльність, необхідність продовження строку тримання під вартою не може оцінюватися виключно з абстрактного погляду, з урахуванням тільки тяжкості пред'явленого обвинувачення (п. 74 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia», п. 101 рішення від 01.03.2007 у справі «Belevitskiy v. Russia», п. 102 рішення від 24.05.2007 у справі «Ignatov v. Russia») [1; 3; 19]; по-друге, попереднє ув'язнення, у тому числі внаслідок продовження строку тримання під вартою, не має передбачати покарання у вигляді позбавлення волі (п. 51 рішення від 26.06.1991 у справі «Letellier v. France», п. 91 рішення від 27.08.1992 у справі «Tomasí v. France», п. 74 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia») [18; 19; 24]; по-третє, попереднє тримання під вартою не може бути «формою очікування» обвинувального вироку (п. 51 рішення від 26.06.1991 у справі «Letellier v. France») [18].

На підставі наведеного ЄСПЛ неодноразово звертав увагу на можливість ухвалення національними судами рішень про затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою за наявності поряд із тяжкістю вчиненого злочину інших істотних підстав, які свідчать про ймовірність учинення особою дій, спрямованих на ухилення від досудового розслідування чи судового розгляду, здійснення протидії йому або подальше вчинення злочинів. Положення ст. 5 §1 (с) Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 виокремлюють дві підстави для затримання особи, три-

мання її під вартою та продовження строків тримання під вартою: 1) запобігання вчиненню нею правопорушення; 2) запобігання її втечі після вчинення правопорушення [7].

У практиці ЄСПЛ указані підстави набувають більш широкого тлумачення, що зумовлено особливостями нормативного закріплення підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою в нормах національного кримінального процесуального законодавства держав-учасниць Конвенції. Як свідчать результати дослідження практики ЄСПЛ, до підстав, достатніх для ухвалення національними судами рішень про затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою, належать:

1) небезпека переховування (п. 106 рішення від 08.02.2005 у справі «Panchenko v. Russia», п. 101 рішення від 24.05.2007 у справі «Ignatov v. Russia», п. 48 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia», п. 50 рішення від 20.10.2016 у справі «Ara Harutyunyan v. Armenia») [2; 3; 14; 21], у тому числі від правосуддя загалом (п. 85 рішення від 27.08.1992 у справі «Tomasí v. France», п. 31 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland», п. 202 рішення від 10.01.2012 у справі «Ananyev and Others v. Russia») [13; 24; 25] або слідства зокрема (п. 85 рішення від 30.01.2018 у справі «Макаренко проти України») [9];

2) ризик перешкоджання здійсненню правосуддя загалом (п. 101 рішення від 24.05.2007 у справі «Ignatov v. Russia», п. 48 рішення від 26.03.2009 р. справі «Yelizarov v. Russia», п. 202 рішення від 10.01.2012 у справі «Ananyev and Others v. Russia») [2; 3; 13];

3) ризик чинення тиску на свідків (п. 85 рішення від 27.08.1992 у справі «Tomasí v. France») [24] і фальсифікації доказів (п. 50 рішення від 20.10.2016 у справі «Ara Harutyunyan v. Armenia», п. 85 рішення від 30.01.2018 у справі «Макаренко проти України») [9; 14];

4) ризик змови (п. 85 рішення від 27.08.1992 у справі «Tomasí v. France», п. 31 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland», п. 105 рішення від 08.02.2005 у справі «Panchenko v. Russia», п. 50 рішення від 20.10.2016 у справі «Ara Harutyunyan v. Armenia», п. 85 рішення від 30.01.2018 у справі «Макаренко проти України») [9; 14; 21; 24; 25];

5) ризик учинення обвинуваченим нових злочинів (п. 31 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland», п. 50 рішення від 20.10.2016 у справі «Ara Harutyunyan v. Armenia», п. 85 рішення від 30.01.2018 у справі «Макаренко проти України») [9; 14; 25] або продовження зайняття злочинною діяльністю (п. 101 рішення від 24.05.2007 у справі «Ignatov v. Russia», п. 48 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia», п. 202 рішення від 10.01.2012 у справі «Ananyev and Others v. Russia») [2; 3; 13];

6) ризик спричинення порушення громадського порядку (п. 51 рішення від 26.06.1991 у справі «Letellier v. France», п. 85 рішення від 27.08.1992 у справі «Tomasí v. France», п. 202 рішення від 10.01.2012 у справі «Ananyev and Others v. Russia», п. 50 рішення від 20.10.2016 у справі «Ara Harutyunyan v. Armenia», п. 85 рішення від 30.01.2018 у справі «Макаренко проти України») [9; 13; 14; 18; 24];

7) необхідність захисту затриманого (п. 50 рішення від 20.10.2016 у справі «Ara Harutyunyan v. Armenia», п. 85 рішення від 30.01.2018 у справі «Макаренко проти України») [9; 14].

Поряд із підставами затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою ЄСПЛ істотну увагу приділяє характеристиці обставин, які підтверджують наявність тієї або іншої підстави. Для їх позначення Суд використовує терміни «відповідні фактори» (п. 33 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland», п. 106 рішення від 08.02.2005 у справі «Panchenko v. Russia») [21; 25], «істотні фактори» (п. 102 рішення від 24.05.2007 у справі «Ignatov v. Russia») [3], «належні фактори» (п. 87 рішення від 23.02.2010 у справі «Sychev v. Russia») [4], «значимі фактори» (п. 124 рішення від 12.03.2009 у справі «Aleksandr Makarov v. Russia») [11] тощо. Як свідчать результати практики ЄСПЛ, він надає оцінку наявності/відсутності підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою з погляду їх підтвердження конкретними фактами, встановленими національними судами, у зв'язку з цим більш доречним убачається використання терміна «відповідні обставини».

Надаючи оцінку небезпеці переховування як одній із підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою, ЄСПЛ неодноразово вказував, що такі обставини можуть або підтвердити наявність такої небезпеки, або зробити її настільки незначною, що вона не зможе слугувати виправданням тримання під вартою (п. 43 рішення від 26.06.1991 у справі «Letellier v. France», п. 98 рішення від 27.08.1992 у справі «Tomasí v. France», п. 33 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland», п. 106 рішення від 08.02.2005 у

справі «Panchenko v. Russia», п. 102 рішення від 24.05.2007 у справі «Ignatov v. Russia», п. 87 рішення від 23.02.2010 у справі «Sychev v. Russia») [3; 4; 18; 21; 24; 285]. Згідно з позицією ЄСПЛ, до обставин, які підтверджують наявність підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою й підлягали врахуванню національними судами, належать відомості про особу обвинуваченого, його поведінку та дії, а саме:

1) характер обвинуваченого та його моральні якості (п. 10 рішення від 27.06.1968 у справі «Neumeister v. Avstria», п. 33 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland») [20; 25];

2) наявність в обвинуваченого постійного місця проживання (п. 10 рішення від 27.06.1968 у справі «Neumeister v. Avstria», п. 76 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia», п. 108 рішення від 26.10.2006 у справі «Khudobin v. Russia») [5; 19; 20];

3) рід його занять (п. 10 рішення від 27.06.1968 у справі «Neumeister v. Avstria») [20] і наявність у нього роботи (п. 76 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia») [19];

4) наявність і розмір активів обвинуваченого (п. 10 рішення від 27.06.1968 у справі «Neumeister v. Avstria», п. 33 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland») [20; 25];

5) його сімейне становище (п. 104 рішення від 24.05.2007 у справі «Ignatov v. Russia») [3], наявність на утриманні неповнолітніх дітей (п. 76 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia») [19] і хворих близьких родичів (п. 52 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia») [2], наявність/відсутність стійких родинних зв'язків (п. 10 рішення від 27.06.1968 у справі «Neumeister v. Avstria», п. 108 рішення від 26.10.2006 у справі «Khudobin v. Russia») [5; 20];

6) усталений спосіб життя обвинуваченого (п. 76 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia») [19] і відсутність за межами місця проживання власності й близьких родичів (п. 126 рішення від 12.03.2009 у справі «Aleksandr Makarov v. Russia») [11];

7) вік і стан здоров'я обвинуваченого (п. 108 рішення від 26.10.2006 у справі «Khudobin v. Russia», п. 126 рішення від 12.03.2009 у справі «Aleksandr Makarov v. Russia», п. 52 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia») [2; 5; 11] і його близьких родичів (п. 76 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia») [19];

8) наявність/відсутність у нього кримінального минулого (п. 108 рішення від 26.10.2006 у справі

«Khudobin v. Russia») [5] і наявність/відсутність судимості (п. 76 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia») [19];

9) наявність/відсутність в обвинуваченого зв'язків із державою, в якій він обвинувачувався (п. 10 рішення від 27.06.1968 у справі «Neumeister v. Avstria», п. 33 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland») [20; 25];

10) наявність/відсутність у нього міжнародних контактів (п. 33 рішення від 26.01.1993 р. справі «W. v. Switzerland») [25], у тому числі численних ділових зв'язків за кордоном (п. 76 рішення від 25.04.2000 у справі «Punzelt v. Czech Republic») [23];

11) факт учинення злочину організованою групою (п. 50 рішення від 12.06. у справі «Aleksandr Makarov v. Russia», п. 51 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia») [2; 12];

12) імовірність розголошення подробиць розслідування співучасникам злочину (п. 53 рішення від 26.03.2009 р. справі «Yelizarov v. Russia») [2];

13) поведінка обвинуваченого, у тому числі як належна – за наявності реальної можливості для втечі залишення за місцем проживання (п. 76 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia») [19], невтручання в розслідування (п. 50 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia») [2] та дотримання взятого на себе зобов'язання (п. 64 рішення від 03.07.2012 у справі «Луценко проти України») [8], так і неналежна – підробка виправдувальних доказів, зміна датування документації та маніпулювання свідками в попередньому кримінальному провадженні (п. 36 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland») [25];

14) інші дії обвинуваченого, які вчиняються ним після відкриття кримінального провадження та можуть свідчити про намір ухилення від кримінального правосуддя: дії, які вказують на наміри термінового відчуження нерухомості, придбання іноземної валюти (п. 125 рішення від 12.03.2009 у справі «Aleksandr Makarov v. Russia») [11], знищення обвинувальних доказів, зокрема, шляхом фальсифікації й закриття банківських рахунків, маніпулювання свідками та схиляння їх до надання неправдивих показань (п. 36 рішення від 26.01.1993 у справі «W. v. Switzerland») [25].

Результати дослідження практики ЄСПЛ свідчать, що наведені обставини підлягають урахуванню національними судами в тій або іншій сукупності. Така позиція Суду пояснюється тим, що жодна з указаних обставин, узята сама по собі, не може ні підтвердити, ні спростувати наявність підстав затримання, взяття під варту та продо-

вження строків тримання під вартою. На це ЄСПЛ неодноразово звертав увагу в контексті надання оцінки правомірності ухвалення національними судами вказаних процесуальних рішень у разі відсутності в обвинуваченого постійного місця проживання й/або роботи, а також учинення злочину організованою групою. Зокрема, у першому випадку Суд відзначає, що для нього необов'язково встановлювати ситуацію заявника із житлом і роботою: навіть, якщо припустити, що він не має постійного місця проживання та є безробітним, сама по собі відсутність визначеного місця проживання або постійної роботи не створює загрози того, що обвинувачений утече або продовжить займатися злочинною діяльністю (п. 68 рішення від 24.05.2007 у справі «Pshevecherskiy v. Russia», п. 52 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia») [2; 22]. У другому випадку Суд указує, що факт обвинувачення особи в злочинній змові сам по собі недостатній для виправдання тривалих періодів тримання під вартою, її особисті обставини й поведінка завжди повинні братися до уваги (п. 50 рішення від 12.06.2008 у справі «Aleksey Makarov v. Russia», п. 51 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia») [2; 12].

У низці випадків ЄСПЛ указує на неприйнятність використання національними судами окремих обставин для підтвердження наявності підстав затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою. Зокрема, до таких обставин Суд зараховує:

1) наявність в обвинуваченого судимості за вчинення ненасильницького злочину. На думку ЄСПЛ, попередня судимість не виправдовувала тримання заявника під вартою, оскільки він був засуджений за ненасильницькі злочини, непорівнювані за природою або ступенем тяжкості з обвинуваченням, пред'явленим йому в межах оспорюваного розгляду (п. 40 рішення від 12.12.1991 «Clooth v. Belgium», п. 48 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia») [2; 16];

2) попереднє притягнення обвинуваченого до адміністративної відповідальності за незначні ненасильницькі правопорушення. Згідно з позицією ЄСПЛ, факт притягнення заявника до адміністративної відповідальності за такі адміністративні правопорушення не виправдовує його тривалого тримання під вартою (п. 51 рішення від 12.06.2008 у справі «Aleksey Makarov v. Russia», п. 50 рішення від 26.03.2009 у справі «Yelizarov v. Russia») [2; 12];

3) переховування співучасника злочину від правосуддя. На думку ЄСПЛ, поведінка співучасника злочину, що полягає в його втечі від слідчих органів, не може бути вирішальним фактором у ході оцінювання ймовірності переховування заявника від слідства та суду (п. 76 рішення від 01.06.2006 у справі «Mamedova v. Russia») [19];

4) узяті до уваги національними судами обставини, які, на думку Суду, є сумнівними. Відповідно до позиції ЄСПЛ, такими є незадоволення слідчого поведінкою заявника під час його ознайомлення з матеріалами справи, інтерв'ю заявника засобом масової інформації, його небажання давати показання та визнавати свою вину (п. 67 рішення від 03.07.2012 у справі «Луценко проти України») [8].

Висновки. Підсумовуючи викладене, потрібно відзначити, що ЄСПЛ чітко розмежовує підстави затримання, взяття під варту та продовження строків тримання під вартою й обставини (позначені в практиці Суду як «фактори»), що підтверджують наявність тієї або іншої підстави. Згідно з позицією ЄСПЛ, підстави вказують на ймовірність настання ризиків, які встановлені нормами національного кримінального процесуального законодавства держав-учасниць Конвенції та яким надається оцінка Суду в разі наведення заявником у скарзі. Обставинами є конкретні факти, які встановлені національними судами в кримінальному провадженні, наведені з відповідним обґрунтуванням у їхніх процесуальних рішеннях і відображають імовірність настання того або іншого ризику.

Список літератури:

1. Дело «Белевицкий против Российской Федерации» : Постановление ЕСПЛ от 01.03.2007. URL: <http://www.echr.ru/documents/doc/2465012/2465012-001.htm>.
2. Дело «Елизаров против Российской Федерации» : Постановление ЕСПЛ от 26.03.2009. URL: <http://www.echr.ru/documents/doc/12075539/12075539-001.htm>.
3. Дело «Игнатов против Российской Федерации» : Постановление ЕСПЛ от 24.05.2007. URL: <http://www.echr.ru/documents/doc/2465230/2465230-001.htm>.
4. Дело «Сычев против Российской Федерации» : Постановление ЕСПЛ от 23.02.2010. URL: <http://www.echr.ru/documents/doc/12079833/12079833-001.htm>.
5. Дело «Худобин против Российской Федерации» : Постановление ЕСПЛ от 26.10.2006. URL: <http://docs.cntd.ru/document/902115046>.

6. Дело «Царенко против Российской Федерации» : Постановление ЕСПЧ от 03.03.2011. URL: <https://minjust.ru/ru/press/news/carenko-protiv-rossii-zhaloba-no-523509>.
7. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950, ратифікована Законом України від 17.07.1997 № 475/97-ВР. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
8. Справа «Луценко проти України» : Рішення ЄСПЧ від 03.07.2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_852.
9. Справа «Макаренко проти України» : Рішення ЄСПЧ від 30.01.2018. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c45.
10. Справа «Хайредінов проти України» : Рішення ЄСПЧ від 14.10.2010. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_665.
11. Case of Aleksandr Makarov v. Russia : Judgment of the ECHR from 12 March 2009. URL: <http://echr.ketse.com/doc/15217.07-en-20090312/view/>.
12. Case of Aleksey Makarov v. Russia : Judgment of the ECHR from 12 June 2008. URL: <http://echr.ketse.com/doc/3223.07-en-20080612/view/>.
13. Case of Ananyev and Others v. Russia : Judgment of the ECHR from 10 January 2012. URL: <https://www.legal-tools.org/doc/e318d3/pdf/>.
14. Case of Ara Harutyunyan v. Armenia : Judgment of the ECHR from 20 October 2016. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-167561>.
15. Case of Buzadji v. the Republic of Moldova : Judgment of the ECHR from 5 July 2016. URL: https://www.pila.ie/download/pdf/case_of_buzadji_v_the_republic_of_moldova_1.pdf.
16. Case of Clooth v. Belgium : Judgment of the ECHR from 12 December 1991. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57699>.
17. Case of Fox, Campbell and Hartley v. the United Kingdom : Judgment of the ECHR from 30 August 1990. URL: <https://www.legal-tools.org/doc/95d87b/pdf/>.
18. Case of Letellier v. France : Judgment of the ECHR from 26 June 1991. URL: <https://www.legal-tools.org/doc/4ef123/pdf/>.
19. Case of Mamedova v. Russia : Judgment of the ECHR from 01 June 2006. URL: <https://www.legal-tools.org/doc/bc2e75/pdf/>.
20. Case of Neumeister v. Austria : Judgment of the ECHR from 27 June 1968. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57544>.
21. Case of Panchenko v. Russia : Judgment of the ECHR from 8 February 2005. URL: <https://www.legal-tools.org/doc/7af0f7/pdf/>.
22. Case of Pshevecherskiy v. Russia : Judgment of the ECHR from 24 May 2007. URL: <http://echr.ketse.com/doc/28957.02-en-20070524/view/>.
23. Case of Punzelt v. the Czech Republic : Judgment of the ECHR from 25 April 2000. URL: <http://echr.ketse.com/doc/31315.96-en-20000425/view/>.
24. Case of Tomasi v. France : Judgment of the ECHR from 27 August 1992. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57796>.
25. Case of W. v. Switzerland : Judgment of the ECHR from 26 January 1993. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-57817>.

Kret G.R. THE GROUNDS FOR DETENTION, TAKING INTO CUSTODY AND EXTENDING OF THE DETENTION TERMS AND THE CIRCUMSTANCES THAT CONFIRM THEIR EXISTENCE IN THE CONTEXT OF APPLICATION OF THE STANDARD OF PROOF “SUFFICIENT GROUNDS”: LEGAL POSITIONS OF THE ECHR

The article is devoted to the generalization of the legal positions of the ECHR regarding the grounds for detention, taking into custody and extending of the detention terms and the circumstances that confirm their existence in the context of the application of the standard of proof “sufficient grounds”.

The range of reasons and grounds for detention, taking into custody and extending of the detention terms, which are designated by the term “relevant and sufficient grounds” in the practice of the ECHR, is investigated. The ECHR’s legal position regarding the value of the gravity of the crime as a factor affecting to the adoption by the national courts of the decision about detention, taking into custody and extending of the detention terms, but does not sufficient to adoption of a corresponding procedural decision in the absence of relevant and sufficient reasons.

Based on the results of the ECHR’s practice the reasons that are sufficient to adoption by national courts the decision about detention, taking into custody and extending of the detention terms, there are: the danger

of absconding; the risk of obstructing the course of justice; the risk of pressure being brought to bear on witnesses or of evidence being tampered with; the risk of collusion; the risk of reoffending; the risk of causing public disorder; the need to protect the detainee.

The circumstances, that confirm the existence of the grounds for detention, taking into custody and extending of the detention terms, in the practice of the ECHR are summarized. It is indicated that national courts must consider such circumstances in one or another totality.

The circle of circumstances, which from the position of the ECHR are unacceptable to confirm the existence of grounds for detention, taking into custody and extending of the detention terms, are disclosed. Among these circumstances are: the availability of a convicted the conviction for committing a non-violent crime; preliminary prosecution of the accused to administrative responsibility for minor non-violent offenses; hiding of an accomplice in a crime from justice; questionable circumstances taken into consideration by national courts.

Key words: *standards of proof, sufficient grounds, detention, taking into custody, extending of the detention terms, European Court of Human Rights.*